

PAPER DETAILS

TITLE: Sınıf Öğretmenlerinin Siir Öğretim Uygulamaları ve Siir Öğretimine İlişkin Görüşleri / Primary School Teachers' Opinions on Poetry Teaching Practices and Poetry Teaching

AUTHORS: Bekir YILDIZ, Serdarhan Musa TASKAYA

PAGES: 258-274

ORIGINAL PDF URL: <http://www.e-ijer.com/tr/download/article-file/2587981>

Primary School Teachers' Opinions on Poetry Teaching Practices and Poetry Teaching

Dr. Bekir Yıldız

Ministry of National Education – Türkiye

ORCID: 0000-0001-9772-1856

yildizbekir086@gmail.com

Prof. Dr. Serdarhan Musa Taşkaya

Mersin University - Türkiye

ORCID: 0000-0003-0618-0084

serdarhan@mersin.edu.tr

Abstract

As a result of long searches from past to present, human beings continue their efforts with poetry in order to increase the discourse power and emotional intensity of words by freeing the narration from being ordinary. The aim of this research is to determine the opinions of primary school teachers about poetry teaching practices and poetry teaching. The study was carried out according to the phenomenology pattern, which is one of the qualitative research methods. The data of the research has been obtained from twenty-three primary school teachers working in Mersin. The study group of the research participated in the research on a voluntary basis. As a data collection tool, a semi-structured interview form developed by the researchers was used. The suitability, clarity and applicability of the interview form were evaluated by two academicians who are experts in their fields. The data has been obtained by using descriptive analysis technique from qualitative data analysis techniques. The data obtained were coded according to the predetermined themes. The frequency and percentage values of the data were tabulated using the Microsoft Excel program. Research findings; The findings on the poetry teaching practices of classroom teachers, the justifications of poetry teaching, and the role of poetry in language teaching were examined under subheadings. According to the results of the research, classroom teachers mostly make poetry teaching practices such as having their students write poems, have them read, memorize, and read sample poems. Classroom teachers stated that poetry plays an important role in learning and developing the mother tongue. Native language education considers teaching poetry necessary for emotion development and reading speed. He believes that teaching poetry is necessary to contribute to students' emotional, mental and social development, aesthetic feelings and thoughts. Poetry has an effective power in gaining language skills as a teaching tool.

Keywords: Primary school, Primary school teachers, Poetry teaching, Mother tongue teaching.

**E-International
Journal of
Educational Research**

Vol: 13, No: 5, pp. 258-274

Research Article

Received: 2022-08-09

Accepted: 2022-10-13

Suggested Citation

Yıldız, B. & Taşkaya, S. M. (2022). Primary School Teacher' Opinions on Poetry Teaching Practices and Poetry Teaching, *E-International Journal of Educational Research*, 13(5), 258-274. DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1159947>

Extended Abstract

Problem: The purpose of this research is to determine the opinions of primary school teachers about teaching poetry and the methods they use in teaching poetry. For this purpose, the research problem is based on the question: "What are the opinions of primary school teachers on poetry teaching and the methods they use in poetry teaching?" In the research, three sub-problems have been identified within the framework of this basic problem.

1) What are the practices of the primary school teachers regarding poetry teaching? 2) What are the opinions of the primary school teachers about the role of poetry in teaching the native language? 3) What are the opinions of the primary school teachers about the reasons for teaching poetry?

Method: In this research, the phenomenology design, which is one of the qualitative research methods, was used. Phenomenology is a qualitative research method that reveals participants' perceptions and understandings of a phenomenon and how they experience what (Cresswell, 2013). The study group of the research consists of twenty three (23) primary school teachers working in Mersin. All of the teachers who made up the study group of the research participated in the study on a voluntary basis. The maximum diversity sampling method, which is among the purposive sampling methods of qualitative research, was selected. The data collection process of the research was carried out by interviewing. Each participant was interviewed via the "semi-structured interview form". In order to increase the validity and reliability of the research, the method, the study group, the data collection tool, the collection and analysis of the data are expressed in detail. Descriptive analysis method was used in the analysis of the data obtained in the study. The titles belongs the findings has been arranged according to the research questions.

Findings: It was determined that class teachers made the students write poems and read poetry to the students the most in poetry teaching. It was determined that primary school teachers benefited from poems in the process of have students memorize poems, teacher's sample poetry reading, reading poetry on certain days and weeks, and drawing attention, motivation and evaluation for the lesson. In addition, it was determined that teachers carried out activities such as participating in poetry reading and poetry writing competitions, silent poetry reading, keeping a poetry notebook, weekly poetry, giving information about how poetry is written, having fluent poetry reading, introducing the poet, writing poetry by giving some words, having students dictate, writing poetry using acrostics, reading poetry with stories and teaching ballad. It has been determined that primary school teachers use poetry as a tool in order to make them read fluently, to teach students to control their emphasis and intonation, to gain good feelings, values and some behaviors with poems. Primary school teachers increase students' interest in poetry by participating in poetry reading and writing competitions at the classroom and school level or between schools.

They stated that the greatest role of poetry in teaching the mother tongue is to ensure language learning and development. It is stated that poetry is an effective learning tool that contributes to the mental, emotional, spiritual and social development of the child. In addition, research data reveal that poetry has roles in language teaching such as ensuring fluency in reading and writing, making a transfer of emotions, improving speech and ensuring positive and kind thought. However, poetry has roles in language teaching such as improving vocabulary, ensuring permanent learning, reading comprehension, learning to think, activating memory, improving narrative skill, making effective decisions, improving self-confidence, teaching critical thinking, the learning tool, talent development, providing social sensitivity and gaining a love of language. Considering the opinions of primary school teachers, it is seen that poetry makes an important contribution to the development of students in terms of reading, writing, listening and speaking skills. Primary school teachers have stated that poetry has a side that allows the transfer of emotions, facilitates learning, and gives students a number of positive emotions, thoughts, and perspectives

It has been seen that the primary teachers of the classroom express the reason for teaching poetry as the ability to teach native language. In addition, the participating teachers expressed the necessity of teaching poetry as ability to achieve mental development, achieving aesthetic sense, ability to provide emotion development and ability to increase reading speed. However, primary school teachers consider

it necessary to teach poetry for reasons such as ability to calm children down, ability to provide courteous thinking, ability to make effective decisions and gain practice skills, ability to provide personal development, ability to give good emotions, ability to provide social development, ability to improve vocabulary, ability to transfer meaning, enabling the use of writing arts, ability to develop the imaginary world.

Conclusions: The most common poetry teaching practice performed by primary school teachers in elementary schools, it is the writing and reading of ready-made poems to students. According to [Akyol \(2014, p.143\)](#), a lot of poetry reading and discussion should be done before starting to write poetry in primary schools. In addition, students are also offered the opportunity to partially write their own poetry. [Ediger \(2002, p.4\)](#) in order to ensure integrity in poetry teaching, teachers read carefully selected poems to students aloud and ensure that they are ready to read. Another of the poetry teaching practices frequently performed in primary schools is the practice of reading and memorizing poetry. Classroom teachers teach poetry using different poetry teaching practices. Such practices are expected to be very effective in the formation of poetry awareness and love in children. [Locke \(2013, p.288\)](#) concluded that poetry writing competitions organized to arouse the interest of students with low motivation and self-confidence provide an external motivation to students.

Based on the research findings, it was concluded that poetry plays a major role in providing language learning and development. Primary school teachers have stated that poetry has an important effect on ensuring fluency in reading and writing. According to [Çetinavcı and Tütüniş \(2012\)](#), choosing poetry as a tool to improve primary school students' language skills motivates students at intermediate and advanced levels. Primary school teachers stated that poetry has a very effective role in language teaching in order to transfer emotions. According to [Di Sabato \(2017\)](#) a poetic text is an excellent language reinforcer that provides benefits such as creating sounds, shaping words, phrases and sentences, conceptualizing experience, structuring discourse, and relating it to other texts. According to primary school teachers, one of the most effective aspects of poetry in narrative language teaching is that it develops comprehension and expression skills in children. Another of the most important contributions of poetry in the teaching of native language is that it has an effect that improves speech. Similarly, [Deepa and Ilankumaran \(2018, p.623\)](#) concluded that poetry is a tool that improves communication skills and has an effect that improves students' speaking skills. Primary school teachers see poetry as a teaching tool not only in native language education, but also in many disciplines.

The findings on the role of poetry in language teaching show largely parallelism with the findings on the reasons for teaching poetry. While the primary school teachers stated the reasons for teaching poetry, they stated that the native language education could be done in the first place. According to [Khan \(2020, p.807\)](#), using poetry in mother tongue teaching makes students competent both verbally and in writing, from pronunciation to vocabulary, from comprehension to expression. [Ainy \(2008\)](#) observed that it is easier to reach the goals when the poems suitable for the determined audience are applied correctly and systematically. Primary school teachers have considered it necessary to teach poetry in order to develop the imagination of the students, to transfer meaning, to make calmer individuals, to make effective decisions and to gain the ability to apply. Similarly, [Gündüz & Şimşek \(2011, p.133\)](#) stated that children develop their aesthetic feelings, perceptions and intuitions and discover the subtleties of language through poetry.

Suggestions: Primary school teachers should not only write ready-made poems for students, but also reveal the feelings, thoughts, dreams and impressions of the students by using various methods of writing poems. Primary school teachers should see poetry as a teaching tool and use the power of poetry in teaching reading, writing, listening and speaking, which are among the basic skills of language. Considering the positive reflections that poetry will make on the cognitive, emotional, social and personality development of the child, poetry should be given more space in textbooks. By conducting practical studies on poetry reading and writing techniques, researchers can determine efficient, effective and practical poetry writing and reading methods for the field.

Sınıf Öğretmenlerinin Şiir Öğretim Uygulamaları ve Şiir Öğretimine İlişkin Görüşleri¹

Dr. Bekir Yıldız

Milli Eğitim Bakanlığı – Türkiye
ORCID: 0000-0001-9772-1856
yildizbekir086@gmail.com

Prof. Dr. Serdarhan Musa Taşkaya

Mersin Üniversitesi - Türkiye
ORCID: 0000-0003-0618-0084
serdarhan@mersin.edu.tr

Özet

İnsanoğlu geçmişten günümüze uzun arayışlar sonucu anlatımı sıradan olmaktan kurtararak sözcüklerin söylem gücünü, duygu yoğunluğunu arttırmak için şiir ile olan uğraşını sürdürmektedir. Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin şiir öğretim uygulamaları ile şiir öğretimine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim desenine göre yürütülmüştür. Çalışmanın verileri, Mersin ilinde görev yapan 23 sınıf öğretmeninden elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin tamamı gönüllülük esasına göre araştırmaya katılım sağlamıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak için görüşme formunun amacına uygunluğu, anlaşılabilirliği ve uygulanabilirliği, alanında uzman iki akademisyen tarafından değerlendirilmiştir. Veriler, nitel veri analiz tekniklerinden betimsel analiz tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin önceden belirlenen temalara göre kodlaması yapılmıştır. Microsoft excel programı kullanılarak elde edilen frekans ve yüzde değerleri tablolaştırılarak sunulmuştur. Araştırma bulguları; sınıf öğretmenlerinin şiir öğretim uygulamalarına ilişkin bulgular, şiir öğretiminin yapılma nedenlerine ilişkin bulgular, şiirin dil öğretimindeki rolüne ilişkin bulgular alt başlığı altında incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre sınıf öğretmenleri en çok, öğrencilerine şiir yazdırma, okutma, ezberletme, örnek şiir okuma gibi şiir öğretim uygulamaları yapmaktadır. Sınıf öğretmenleri ana dili öğreniminde ve gelişiminin sağlanmasında şiirin önemli bir rol oynadığını belirtmişlerdir. Ana dili eğitiminin yapılabilmesi, duygu gelişiminin sağlanabilmesi, okuma hızının arttırılabilmesi için şiir öğretimini gerekli görmektedirler. Öğrencilerin kişisel gelişimini sağlayarak duygusal, zihinsel, sosyal gelişimlerine katkı sağlanabilmesi ve birtakım estetik duygular, ince düşüncelerin gelişebilmesi için şiir öğretiminin yapılmasının gerekliliğine inanmaktadır. Sınıf öğretmenleri şiiri bir öğretim aracı olarak görmeli, dilin temel becerilerinden olan okuma, yazma, dinleme ve konuşma öğretiminde şiirin gücünü kullanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Sınıf öğretmeni, Şiir öğretimi, Ana dili öğretimi

**E-Uluslararası
Eğitim Araştırmaları
Dergisi**

Cilt: 13, No: 5, ss. 258-274

Araştırma Makalesi

Gönderim: 2022-08-09

Kabul: 2022-10-13

Önerilen Atıf

Yıldız, B. ve Taşkaya, S. M. (2022). Sınıf öğretmenlerinin şiir öğretim uygulamaları ve şiir öğretimine ilişkin görüşleri, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(5), 258-274. DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1159947>

¹ Bu çalışmanın bir bölümü 7. Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

İnsanoğlunun yazıyı bulmasıyla birlikte sözlü dilde kullandığı sesler, kelimeler ve cümleler yazı diline aktarılmaya başlanmıştır. Bu aktarım insanları dilde farklı arayışlara yöneltmiş, sözcüklerin daha güzel ve etkili ifade edilmesi anlayışını doğurmuştur. Söyleyişin alıcı üzerindeki gücünü arttıracak birtakım ritmik, ezgisel ve ahenkli unsurlarla anlatım yapmanın daha etkili olacağı düşünülmüştür (Glaser & Culler, 2019). Uzun arayışlar ve tarihsel süreç içerisinde anlatımı yalın ve sıradan olmaktan kurtararak kişiye estetik duygular kazandıracak bir anlatım türü olarak şiir doğmuştur (Sever, 2013). İnsanlar sözcüklerin söylem gücünü, duygu yoğunluğunu arttırabilmek için yüzyıllardır şiir yazma uğraşını sürdürmektedir.

Şiir yazmak, öğrencileri çok zorlayan ama onların beyin fonsiyonlarını geliştiren üst düzey bir beceridir (Toraman, 2019). Yaşanan bu zorluk öğrencilerin şiirden uzaklaşmalarına, öğretmenlerin de yeterli düzeyde şiir öğretimi yapamamalarına neden olmaktadır. Çocuğun dünyasına hitap eden şiirlerle eğitimi sağlanabilir (Sever, 1996; Yıldırım, 2012). Şair Turgut Uyar'a göre "Şiirin diğer bütün sanatlar gibi bir meslek, bilgi, uğraşma ve eğitimle edinilebilir bir yetenek olduğunu hâlâ kavrayamadığımız için şiir bizde ciddiye alınmaz." (Kekeç, 2018) sözü şiir yazmanın eğitimle kazanılabileceğini göstermektedir. Şiir yazmak, şiire dönük birtakım uygulamalarla öğretilir (Yıldız ve Taşkaya, 2021). Covey'e (2006) göre yazmak daha çok düşünmeyi sağlayarak arı duru bir fikir ortaya koymayı amaçlar. Yazın türlerine göre daha fazla anlam yoğunluğu içeren şiir sadece doğuştan gelen bir yetenek değil aynı zamanda belli yöntemlerle öğretilir bir kazanımdır.

Özel bir anlatım diline sahip olan şiirin belli bir düzen ve işleyiş şekli, ahenkli bir akışı, duygu yoğunluğuna sahip bir söyleyişi vardır. Şiirlerle her türlü anlatım yapılabilir. Eğitimde olumlu deneyim oluşturma ve fırsat sağlamaya, düşündürücü tartışma ve dil farkındalığı yaratmaya dönük işlevleri şiirin dil öğretim metodolojisinin bir parçası olabileceğini göstermektedir (Kuru Gönen, 2018, s.36). Şiir, konuşmacının karşılaştığı zihinsel ve duygusal sorunları belirtmek veya bunlarla mücadele etmek, olayların belirleyici dönüm noktalarını sunmak için çok farklı anlatım teknikleri sunar (Hühn, 2010, s.44). Şair anlatmak istediğini mısralara aktararak güldürebilir, düşündürebilir, hayal ettirebilir ve hüznendirebilir (Akyol, 2014, s.139). Şiirde ses ve anlam bütünleşmesi ile bireyin iç dünyasını yansıtan izlenimler, duygular ortaya çıkar. Estetik ve duygu yönüyle insanı manevî olarak besleyen şiir, insanda yeni hayat görüşlerinin oluşmasını sağlayan en önemli edebiyat ürünlerinden biridir (Coşkun ve Açık Önkas, 2006, s.18). Şair şiirsel ifadelerle okuru ile profesyonel bir diyalog kurarak şiiri bir şifa aracı olarak okuruna sunar (Silverman, 1996). Böylece şiir insanın iç dünyasını, düşünme ve hayal gücünü, dünya görüşünü ortaya koyan çok yönlü bir anlatım içermektedir.

Eğitim-öğretim hayatı açısından zevk eğitimi, güzellik eğitimi, haz duyma ve duyarlı olma eğitimleri şiirler aracılığıyla sağlanabilir (Cemiloğlu, 2003, s.85). Bu denli güçlü anlatım yönü olan şiirin eğitim öğretim sürecinin yapılandırılmasında ve çocuğun duygu yönünün gelişiminde işlevlik kazanması gerekir. Şiir öğrenciye coşkunluk ve zevk veren, haz ve keyif duygusu yaşatan, diğer öğrencilerle deneyimleri, görüşleri ve duyguları paylaşmak için bir platform sunabilir (Nojournian, 2007, s.135). Okur şiirdeki kahramanın temel ve karmaşık duygularını yaşar ve onlara sempati duyabilir ve onlarla empati kurabilir (Johnson et al., 2022). Duygu yoğunluğu içeren şiirlerle çocuğun duygu, düşünce ve hayalleri eğitilebilir (Şimşek, 2017). Çocuğun duygusal gelişiminde şiir, eğitim öğretim sürecine önemli bir işlev sunmaktadır.

Çocukların duygu ve düşüncelerine hitap eden, onlarda zevk ve heyecan uyandıran şiirler seçilerek öğretim planlanmalıdır. Toraman'a (2019, s.18) göre şiir doğrudan çocuğa seslendiği gibi dil ve içerik bakımından çocuğun ilgi alanlarına ve düşsel yapısına da uygun olmalıdır. İlkokul düzeyinde öğretmenlerin şiir yazma öğretimi yaparken sadece bir tür etkinlik ile değil birden fazla ve olabildiğince farklı uygulamalarla şiir öğretimi yapmaları gerekmektedir. Şiir öğretiminde öğretmenlerin yaptığı en dikkat çekici hata teorik bilgilerle öğrencilerden özgün şiirler yazmalarını beklemeleridir (Eagleton, 2015, s.12). Ayrıca birçok öğretmen, şiiri yazma müfredatından ziyade okuma müfredatının bir parçası olarak gördüğü için şiir yazmayı öğretmekten kaçınmaktadır (Masbuhin & Liao, 2017, s.22). Öğretmenlerin şiir öğretmekten kaçınmasının bir başka nedeni beceri ve uygulama eksikliklerinin öğrencilerde can sıkıntısına yol açmasından duydukları endişedir (Lockward, 1994, s.65). Öğrencilerde istenen ve beklenen düzeyde şiir anlayışının oluşabilmesi, eğitim öğretim sürecinde şiir öğretiminin yapılabilmesi eğitimin uygulayıcısı konumundaki öğretmenlerde şiir sevgisi, ilgisi ve becerisinin oluşmasını gerektirmektedir.

Şiir öğretim sürecinde öğretmenler, şiiri sadece aktaran değil aynı zamanda yazarak, okuyarak, dinleyerek aktif katılımcı konumunda olmalıdır. Öğretmenler şiirin potansiyelinden yararlanarak öğrencilerin öğrenmelerine ilham verebilir. Blake'e (2009) göre öğretmenlerin farklı yaklaşım ve modeller kullanmaları hem kendilerine hem de öğrencilerine şiirden zevk alma, takdir etme, yaratıcı ve eleştirel düşünme konusunda yardımcı olur. Çok modlu bir şiir öğretim metodolojisinin öğrencilerin katılımını arttırmada etkili olma potansiyeli vardır (Xerri, 2012, s.509). Öğrenci katılımını sağlamak için öğrenci merkezli çok yönlü bir yaklaşımla şiir öğretimi yapılmalıdır. Freyn'e (2017, s.82) göre şiir öğretiminde farklı uygulama ve anlayışa sahip olmak öğrencilerin eğlenceli ve etkileşimli bir ortamda şiire yönelik tutumlarının iyileştirilmesini doğrudanlamaktadır.

Cumhuriyet'ten günümüze Türkçe ders kitaplarına seçilmiş şiirlerin öğrencilerde okuma alışkanlığı kazandırmada ve şiir zevki uyandırmada yetersiz kalmıştır (Tezgör, 2010). Cumhuriyet'in ilk yıllarında çıkarılan Türkçe öğretim programlarında öğrencilerin seviyesine uygun kısa şiirler ezberletilerek onlarda edebî zevklerin gelişmesine katkı sağlanması beklenmiştir (Altunbay ve Demir, 2020). 1949 ve 1968 Türkçe öğretim programlarında şiirin doğru telaffuzla ve cesurca okunması üzerinde durulmuştur (Temizyürek ve Balci, 2015). 1981 programında ise öğrencilerin şiir ezberlemeye zorlanmaması ve seviyelerine uygun şiir ve tekerleme okuyabilme becerisi kazanmaları istenmiştir (Meb, 1981). 2005 ve sonrasında çıkarılan Türkçe öğretim programları öğrencilerin bildikleri şiiri topluluk önünde okuyabilmesi, şiir ezberlemeye teşvik edilmesi, şiir yazabilmesi, şiir dinletilerine, şiir okuma ve yazma yarışmalarına katılabilmesi, şiir defteri tutabilmesi yönünde kazanımlar yer almıştır (Meb 2006; Meb, 2016; Meb, 2019). Dymoke'e ve Hughes (2009) göre şiirin güçlü, dinamik ve çok modlu doğası 21. yüzyıl müfredatlarına dahil edilmesi için önemli bir gerektir. Türkçe öğretim programı doğrultusunda hazırlanan ders ve çalışma kitaplarında yer alan şiirlerin nitelikli olması beklenir. Bayat (2012, s.341) Türkçe ders kitaplarında yer alan şiirlerin şiirsellik oranının düşük düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. İlkokul öğretim müfredatında yer alan şiirlerin estetik zevk uyandırması, öğrencilerde dil gelişimini sağlayıcı özellikte olması beklenmektedir.

MEB (2019) ilkököl Türkçe dersi öğretim programı çerçevesinde şiir öğretimine yönelik kazanımlar okuma ve yazma temel dil becerileri başlığı altında yer almıştır. Programa göre her sınıf düzeyinde "Şiir okur" kazanımı yer alırken "Şiir yazar" kazanımı ikinci sınıf düzeyinde başlatılmıştır. Birinci sınıf düzeyinde sadece kısa şiirlerin ve İstiklâl Marşı'nın ilk iki kıtasının okunması sağlanır. İkinci sınıf düzeyinde öğrencileri zorlamamak kaydıyla kısa şiirlerin ve İstiklâl Marşı'nın ilk iki kıtasının okunması ile birlikte ezberletme çalışmaları yaptırılır. Metin türlerine yönelik şiir hakkında kısa bilgi veriler ve şiir yazma çalışmaları başlatılır. Üçüncü sınıf düzeyinde kısa şiirleri ve İstiklâl Marşı'nın ilk altı kıtasını okuma ve ezberleme çalışmaları yapılarak şiir hakkında örneklerle genel kısa bilgi verilir. Dördüncü sınıf düzeyinde kısa şiirleri ve İstiklâl Marşı'nın ilk on kıtasını okuma ve ezberleme çalışmaları yaptırılır. Şiir türüne uygun olarak okuma yaptırılır ve öğrencilerin yazdığı şiirleri paylaşımları istenir. Ayrıca bu sınıfta öğrencilerin şiir yarışmalarına katılmaları teşvik edilmelidir.

Yapılan literatür taramasında şiir yazma öğretimine ilişkin ilkököl düzeyinde araştırma ve kaynak sayısının oldukça az olduğu, şiir yazma uygulamalarının standart bir hâle getirilemediği görülmüştür. Bu çalışma ile sınıf öğretmenlerine şiir ve şiir öğretim uygulamaları hakkında önemli bir bakış açısı sunulabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin yaptıkları şiir öğretimi uygulamalarını ve şiir öğretimine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırma problemi olarak: "Sınıf öğretmenlerinin şiir öğretimine ilişkin uygulamaları ve şiir öğretimi hakkında görüşleri nelerdir?" sorusu temel alınmıştır. Araştırmada bu temel problem çerçevesinde aşağıda yer alan alt problemlere cevap aranmıştır:

- 1) Sınıf öğretmenlerinin şiir öğretimine ilişkin uygulamaları nelerdir?
- 2) Sınıf öğretmenlerinin şiirin ana dili öğretimindeki rolüne ilişkin görüşleri nasıldır?
- 3) Sınıf öğretmenlerinin şiir öğretiminin yapılma nedenlerine ilişkin görüşleri nasıldır?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, verilerin toplanması, geçerlik ve güvenirlik, verilerin analizi yer almaktadır.

1. Araştırmanın Deseni

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin şiir öğretimine ilişkin uygulamaları, şiirin ana dili öğretimindeki rolü ve şiir öğretiminin yapılma nedenleri hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin şiir öğretimine ilişkin deneyimlerine, şiir öğretim uygulamalarına yönelik düşüncelerine yeni bir bakış açısı getirebilmek için şiir öğretim fenomenine yönelim sağlanmıştır. Bu nedenle çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Olgubilim (fenomenoloji), katılımcıların bir olgu ile ilgili algılarını ve anlayışlarını ortaya çıkaran ve neyi nasıl deneyimlediklerini açığa çıkartan nitel bir araştırma yöntemidir (Cresswell, 2013).

2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Mersin’de görev yapan yirmi üç (23) sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin tamamı gönüllülük esasına göre araştırmaya katılım sağlamıştır. Araştırma problemine ilişkin düşüncelerin tam olarak yansıtılabilmesi için çalışma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin seçiminde çeşitliliğin sağlanması amaçlanmıştır. Bu amaçla nitel araştırma amaçlı örnekleme yöntemleri arasında yer alan maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi seçilmiştir.

Çalışma grubunun cinsiyete, mesleki kıdeme, eğitim verdiği sınıf seviyesine ve mezuniyet durumuna ilişkin demografik özellikleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcı Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	12	52.17
	Erkek	11	47.83
Mesleki Kıdem	1-10	6	26.08
	11-20	7	30.44
	21-30	6	26.08
	31-40	4	17.40
Sınıf Seviyesi	1. Sınıf	3	13.05
	2. Sınıf	4	17.39
	3. Sınıf	8	34.78
	4. Sınıf	8	34.78
Mezuniyet Durumu	Ön Lisans	4	17.40
	Lisans	14	60.86
	Yüksek Lisans	5	21.74

Tablo 1’e göre araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerin demografik özellikleri cinsiyet, mesleki kıdem, sınıf seviyesi ve mezuniyet durumu yönünden çeşitlendirilmiştir. Araştırmada yer alan öğretmenlerin 12’sini erkek, 11’ini kadın katılımcı oluşturmaktadır. Katılımcı öğretmenlerin 7’si 1-10 yıl, 8’i 11-20 yıl, 6’sı 21-30 yıl ve 2’si 31-40 yıl mesleki kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 3’ü birinci sınıf, 4’ü ikinci sınıf, 8’i üçüncü sınıf ve diğer 8’i ise dördüncü sınıf okutmaktadır. Öğretmenlerin 2’si ön lisans mezunu, 16’sı lisans mezunu ve 5’i yüksek lisans mezunudur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin özellikleri incelendiğinde cinsiyet ve mesleki kıdem özelliklerinin büyük oranda birbirine yakın olduğu; sınıf seviyesi dağılımında üçüncü ve dördüncü sınıf okutan öğretmenlerin birinci ve ikinci sınıf okutan öğretmenlere göre daha fazla oranda yer aldığı görülmektedir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu lisans mezunu olsa da ön lisans ve yüksek lisans mezunu öğretmenler araştırmada çeşitlilik oluşturmuşlardır.

3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri 2018-2019 eğitim öğretim yılında Mersin ilinde görev yapan sınıf öğretmenleri ile görüşme yapılarak elde edilmiştir. Her bir katılımcı ile “yarı yapılandırılmış görüşme formu” üzerinden görüşme gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğundan izin alınamadığı için ses kaydı yapılamamış, katılımcı ifadeleri görüşme esnasında araştırmacı tarafından not edilmiştir. Verilerin toplanması sürecinde ilk olarak katılımcı sınıf öğretmenlerine araştırmanın amacı açıklanarak demografik özelliklerine ilişkin birtakım sorular yöneltilmiştir. Sonrasında öğretmenlere araştırmacılar tarafından hazırlanmış 4 adet açık uçlu soru yöneltilmiştir. Belirlenen her bir soruya yönelik alınan cevaplar araştırmacı tarafında yazılı olarak görüşme formuna işlenmiştir.

4. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan görüşme formunun amacına uygunluğu, anlaşılabilirliği ve uygulanabilirliği, alanında uzman iki akademisyen (bir ölçme değerlendirme, bir Türkçe öğretimi alanı akademik personeli) tarafından değerlendirilmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda görüşme formu tekrar hazırlanmıştır. Araştırma tamamen gönüllülük esasına göre yürütülmüştür. Öğretmenlere araştırmanın amacı net olarak açıklanmış, elde edilen verilerin sadece araştırmanın amacı doğrultusunda kullanılacağı ve verilerin sunumunda katılımcı isimlerinin gizliliğinin korunacağı ifade edilmiş ve bu gizlilik de korunmuştur. Araştırmanın yöntemi, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizi detaylı olarak ifade edilmiştir. Veri kaybını önlemek, araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini arttırmak için görüşme esnasında notlar alınmıştır. Katılımcıların doğrudan ifadeleri italik olarak sunulmuş ve görüşmenin akışını bozmamak için birtakım kısaltmalar kullanılmıştır.

5. Verilerin Analizi

Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen soru formu ile toplanmıştır. Bu formda katılımcılara ait kişisel bilgilerin tespiti için dört soru ve araştırma alt problemlerine ilişkin dört adet açık uçlu soru yer almaktadır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bulgulara ait başlıklar araştırma sorularına göre düzenlenmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin önceden belirlenen temalara göre kodlaması yapılmıştır. Microsoft excel programı kullanılarak elde edilen frekans ve yüzde değerleri tablolaştırılarak sunulmuştur. Sunulan veriler doğrudan öğretmen görüşlerinden alıntılar yapılarak desteklenmiştir. Araştırmaya katılan erkek öğretmenler E1, E2, E3.....E11 şeklinde kadın öğretmenler K1, K2, K3.....K12 şeklinde kodlanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin sınıflarında uyguladığı şiir öğretim uygulamaları, şiir öğretimine ilişkin görüşleri ve şiir öğretiminde yarandıkları yöntemlere dönük yapılan görüşmelerden elde edilen bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

265

1. Sınıf Öğretmenlerinin Şiir Öğretim Uygulamalarına İlişkin Bulgular

İlkokul düzeyinde gerçekleştirilen şiire dönük her tür uygulamanın belirlenebilmesi için sınıf öğretmenlerine şiir öğretimine ilişkin yapmış oldukları uygulamaların neler olduğu sorusu yöneltilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin şiir öğretim uygulamaları aşağıda Tablo 2'de frekans değerleri ile verilmiştir:

Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerinin Şiir Öğretim Uygulamaları

S.n.	Sınıf Öğretmenlerinin Şiir Öğretimine İlişkin Uygulamaları	f
1.	Şiir yazdırma	10
2.	Şiir okutma	7
3.	Şiir ezberletme	5
4.	Öğretmenin şiir okuması	3
5.	Belirli gün ve haftalarda şiir okutma	3
6.	Derse yönelik dikkat çekme, güdüleme ve değerlendirme yapma	3
7.	Şiir yazma yarışmalarına katılım sağlama	2
8.	Şiir okuma yarışması katılım sağlama	2
9.	Sessiz şiir okuma yaptırma	1
10.	Şiir defteri oluşturma	1
11.	Haftalık şiir	1
12.	Şiirin nasıl yazıldığına ilişkin bilgi verme	1
13.	Akıcı okuma yapma	1
14.	Şair tanıtımı	1
15.	Bazı kelimler vererek şiir yazdırma	1
16.	Dikte yaptırma	1
17.	Akrostiş yazdırma	1
18.	Hikâyeli şiir okutma	1
19.	Mani öğretme	1

Tablo 2'de yer alan sınıf öğretmenlerinin şiir öğretimine ilişkin yapmış oldukları uygulamalar incelendiğinde öğretmenlerin şiir öğretiminde en çok *öğrenciye şiir yazdırma* ve *öğrenciye şiir okutma* uygulaması yaptırıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin şiir ezberletme, örnek şiir okuma, belirli gün ve haftalarda şiir okuma ve derse yönelik dikkat çekme, güdüleme ve değerlendirme yapma

sürecinde şiirlerden yararlandıkları belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretmenlerin şiir okuma ve şiir yazma yarışmalarına katılma, sessiz şiir okuma, şiir defteri oluşturma, haftalık şiir, şiirin nasıl yazıldığına ilişkin bilgi verme, akıcı okuma yaptırma, şair tanıtımı, bazı kelimeler vererek şiir yazdırma, dikte yaptırma, akrostiş kullanarak şiir yazdırma, hikâyeli şiir okutma ve mani öğretme gibi etkinlikler yaptıkları tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin şiir öğretimine yönelik yaptıkları etkinliklerden bazıları aşağıda verilmiştir:

E2: Sınıflarda yapılan şiir yazma ve okuma çalışmaları öğrencinin derse olan motivasyonunu artırır. Üst sınıflarda ise ezber ve konu tasvirinin yapılmasında çok etkin bir rol oynamaktadır.

K2: Müfredata uygun olarak kitaplarda bulunan şiirleri yazdırıyorum, okutuyorum. Şiirin hangi duygularla yazıldığını, şairin kim olduğunu ve bazen de şairin hayatını anlatıyorum.

K3: Özellikle birinci sınıfın ikinci döneminde okumayı hızlandırma çalışmalarında her gün farklı bir şiiri ödev olarak verip ertesi gün hem okutup hem de dikte yaptırıyorum. 2, 3 ve 4. sınıflarda şiir yazma yeteneği olan öğrencileri tespit edip yarışmalara katılmalarını sağlıyorum.

E5: Şiir öğretiminde sınıfın seviyesine göre birinci sınıf öğrenciler için okumaya geçmeden önce akılda kalıcı kısa beyitler okurum. Sınıf ortamında öğrencilerin de okumasını isterim. Evde ezberlemesi için ödev veririm. Sınıf seviyesine göre kita sayısını değiştiririm.

K8: Türkçe programına göre öğrencilere şiir okuma ve şiir yazma çalışmaları yaptırıyorum.

Araştırmadan elde edilen bulgular sınıf öğretmenlerinin şiiri en yoğun olarak ilk okuma yazma sürecinde ve dikte çalışmalarında kullanmaktadır. Sınıflarında örnek şiir okuma uygulaması yaptığını ifade eden öğretmenler, ders kitaplarında yer alan şiirlere dönük bir okuma yapmaktadır. Sınıf öğretmenleri Türkçe öğretim programı çerçevesinde şiir öğretim uygulamaları yapmaktadır. Ayrıca ilkokullarda çok sık yer bulan belirli gün ve haftalar programları kapsamında yürütülen etkinliklerde sıkça şiir okuma uygulaması yapılmaktadır.

E4: Kısa kelime ve ifadelerle günün anlam ve önemine uygun şiirleri ezberleterek okumayı ve şiirdeki dizeler ve kıtalarla güzel yazı yazmayı amaçlıyorum." E4

K7: Belirli gün ve haftalarda şiir okuması yaptırıyorum, şiiri etkinliklerde kullanıyorum, şiir yazım ödevleri veriyorum, sözel derslerde konuya uygun şiirler okuyorum."

Sınıf öğretmenleri akıcı okuma yaptırmak, öğrencilerin vurgu ve tonlamalarını kontrol etmeyi öğretmek, birtakım olumlu duygu, düşünce, değer ve davranış kazandırabilmek için şiiri bir araç olarak kullandıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca bazı öğretmenler sınıf, okul ve okullar arası düzeyde şiir okuma ve yazma yarışmalarına katılmak için öğrencilerini teşvik etmektedir.

E9: Çocukların kazanmaları gereken davranışları şiir kalıpları halinde vererek daha hızlı ve daha kalıcı öğretim yapıyorum. Böylece öğrencilerin ezber yetenekleri, okuma hızları ve kelime hazineleri gelişme gösteriyor.

K6: Şiiri öğretirken hissetmek gerektiğini vurguluyorum. Hissetmeden, duygu dünyasını yaşamadan şiir öğretimi ve şiir sunumu gerçekleştirilemez.

E7: Sınıfta ayda bir şiir okuma yarışması düzenliyorum. En güzel şiiri okuyanı ödüllendiriyorum.

Sınıf öğretmenleri sınıf ortamında farklı şiir yazma yöntemleri kullanarak öğrencilerinin şiir yazma becerilerini geliştirecek etkinliklere de yer vermektedir. Şiir yazmanın yetenek gerektirdiğine inanan bazı sınıf öğretmenleri bu yeteneğe sahip çok az öğrencilerinin olduğunu ifade etmişlerdir.

E6: Şiir öğretim uygulamalarında manilere ve halk edebiyatına ilişkin hikâyeli şiirlere büyük önem veriyorum. Şiirin hikâyesini anlatmak öğrencilerin şiire olan ilgisini daha da artırıyor. Ayrıca akrostiş çalışması, şiire başlık bulma gibi teknikler kullanıyorum.

E11: Şiir yazmak doğuştan gelen bir yetenek ister. Bunu başaran çok az öğrencim var. Fakat şiir okumaya yönelik ders kitaplarında yer alan etkinlikleri yapmakla kalıyoruz. Öğrencilere de sırayla okutuyorum.

2. Şiirin Dil Öğretimindeki Rolüne İlişkin Bulgular

Ana dil öğretiminde şiirin rolünü belirlemeye yönelik sınıf öğretmenlerine şiirin ana dil öğretimindeki rolüne ilişkin görüşleri sorulmuştur. Sınıf öğretmenlerinin bu doğrultuda belirtmiş olduğu görüşler kategorileştirilerek Tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3. Şiirin Dil Öğretimindeki Rolüne İlişkin Öğretmen Görüşleri

S.n.	Şiirin Dil Öğretimindeki Rolüne İlişkin Öğretmen Görüşleri	f
1.	Dil öğrenimi ve gelişimini sağlama	10
2.	Okuma-yazmada akıcılığı sağlama	8
3.	Duygu aktarımı yapma	5
4.	Konuşmayı geliştirme	4
5.	Olumlu ve ince düşünmeyi sağlama	4
6.	Kelime hazinesini geliştirme	3
7.	Kalıcı öğrenmeyi sağlama	3
8.	Okuduğunu anlama	3
9.	Düşünmeyi öğrenme	2
10.	Hafızayı çalıştırma	2
11.	Anlatma becerisini geliştirme	2
12.	Etkili karar verme	1
13.	Özgüven geliştirme	1
14.	Eleştirel düşünmeyi öğretme	1
15.	Öğrenme aracı	1
16.	Yetenekleri geliştirme	1
17.	Toplumsal duyarlılık sağlama	1
18.	Dil sevgisi kazandırma	1

Tablo 3'te yer alan bulgulara göre şiirin ana dili öğretimindeki rolüne ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri incelendiğinde, şiirin en büyük rolünün *dil öğrenimi ve gelişimini sağlama* olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırma verileri şiirin dil öğretiminde; okuma yazmada akıcılığı sağlama, duygu aktarımı yapma, konuşmayı geliştirme, olumlu ve ince düşünmeyi sağlama gibi rolleri olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte sınıf öğretmenleri şiirin dil öğretiminde; kelime hazinesini geliştirme, kalıcı öğrenmeyi sağlama, okuduğunu anlama, düşünmeyi öğrenme, hafızayı çalıştırma, anlatma becerisini geliştirme, etkili karar verme, özgüven geliştirme, eleştirel düşünmeyi öğretme, öğrenme aracı, yetenekleri geliştirme, toplumsal duyarlılık sağlama ve dil sevgisi kazandırma gibi rolleri olduğunu ifade etmiştir. Aşağıda şiirin dil öğretimindeki rolüne ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini içeren örnekler yer almaktadır:

E2: Şiir okuma hızının artırılması ve okuduğunu anlama açısından çok etkilidir. Kısa ve basit ifadelerle şiir çalışmak özellikle 1. sınıf öğrencilerinin okuma hızını arttırmakta ve onlara motivasyon sağlamaktadır.

K4: Şiir yoluyla öğrencilerin okuması, yazması, konuşması gelişir. Şiir dinlemek bir metin dinlemekten daha keyiflidir. O halde şiir, dinlemeyi de geliştirir.

K12: Şiir anlamlı seçilmiş kelimelerin akışkanlık içinde, bir konuyu en kısa yoldan ve en güzel şekilde ifade ediyorsa; Türkçe öğreniminde öğrencilerin konuşurken kelimeleri doğru yerde kullanılmasına faydası olur. Ayrıca öğrencilerin okumada hız kazanmasını ve konuşmada düzgün bir diksiyon kullanmayı sağlar.

K7: Dilin doğru ve güzel kullanılması iyi bir şiir öğretimi ile sağlanabilir. Öğretmenler de şiiri bir öğretim aracı olarak görebilir.

E11: Şiir öğrencinin güzel konuşma, güzel yazma ve güzel düşünme becerilerini geliştirir. Öğrencilerin olumlu duygular edinmesini sağlayarak hayata ve olaylara daha iyimser bakmasına katkı sunar.

Şiiri ana dili öğretimine katkı sağlayan önemli bir öğretim aracı olarak gören sınıf öğretmenleri, anlama ve anlatma becerilerinin geliştiren, temel öğrenme alanlarından okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin niteliğini arttıran bir etki yarattığını ifade etmişlerdir. Ayrıca şiirin öğrenmeyi hızlandırdığı, kalıcı öğrenmeyi sağladığı ve hayal dünyasını zenginleştirdiği yönünde görüşler belirlenmiştir.

E5: Şiir öğrencilerin okuma hızını arttırmaktadır. Çocuk yaptığı okumada vurgu ve tonlamaya dikkat ettiği için okuduğu kelimelerde daha az hata yapar. Okuduğunu daha kolay anlamasını sağlar. Hayal dünyasını geliştirir.

K9: Şiir ile öğretilen konuların daha kalıcı olmasını sağlamaktadır.

E9: Çocuklar şiiri öğrenirken aynı zamanda ana dilini de öğrenmektedir. Kelime hazinelerini arttırmaktadır. Çocuklar şiir ezberledikçe öğrenme hızlarını da arttırdığını gördüm.

Sınıf öğretmenlerinin görüşleri dikkate alındığında şiirin ana dil sevgisi kazandırma, olumlu duyguları geliştirme, dünyaya farklı açılardan bakabilme işlevleri vardır. Şiirin duygu aktarımı sağlayan yanıla öğrencilerin toplumsal duyarlılığını geliştirebileceği yönünde görüşler belirlenmiştir.

K6: Şiir dilin duyu dünyasına yolculuğudur. Şiir bir iç döküştür. Şiir olmadan dil olmaz. Dilinin güzelliklerini, inceliklerini şiirle aktarıldığı için çocuğun konuştuğu ana dilini sevmesini sağlar.

K11: Şiir cümlelerin daha hoş ve akılda kalıcı şekilde söylenmesini sağlar. Ayrıca öğrenciye estetik bir ruh, duygu ve düşünce kazandırır. Toplumsal olaylara şiir aracılığıyla daha duyarlı fertler yetiştirilebilir.

3. Şiir Öğretiminin Yapılma Nedenlerine İlişkin Bulgular

İlkokul düzeyinde şiir öğretiminin yapılma nedenlerini belirleyebilmek için eğitim öğretimin uygulayıcı sınıf öğretmenlerine şiir öğretiminin yapılma nedenlerine ilişkin görüşleri sorulmuştur. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin şiir öğretiminin yapılma nedenlerine ilişkin görüşleri kategorileştirilerek aşağıda Tablo 4'te sunulmuştur:

Tablo 4. Şiir Öğretiminin Yapılma Nedenlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

S.n.	Şiir öğretiminin yapılma nedenleri	f
1.	Ana dili eğitiminin yapılabilmesi	9
2.	Zihinsel gelişimin sağlayabilme	7
3.	Estetik duygu kazandırabilme	5
4.	Duygu gelişiminin sağlayabilme	5
5.	Okuma hızını arttırabilme	4
6.	Çocukları sakinleştirebilme	2
7.	İnce düşünmeyi sağlayabilme	2
8.	Etkili kararlar verebilme-uygulama becerisi kazandırabilme	2
9.	Kişisel gelişimi sağlayabilme	2
10.	Güzel duygular kazandırabilme	2
11.	Sosyal gelişimi sağlayabilme	2
12.	Kelime hazinesini geliştirebilme	1
13.	Mana aktarımı yapabilme	1
14.	Yazma sanatlarının kullanılmasını sağlayabilme	1
15.	Hayal dünyasını geliştirebilme	1

Tablo 4 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin öncelikli olarak şiir öğretiminin yapılma nedenini *ana dili eğitiminin yapılabilmesi* olarak ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcı öğretmenler şiir öğretiminin yapılmasının gerekliliğini; zihinsel gelişimi sağlayabilme, estetik duygu kazandırabilme, duygu gelişimini sağlayabilme ve okuma hızını arttırabilme olarak ifade etmiştir. Bununla birlikte sınıf öğretmenleri; çocukları sakinleştirebilme, ince düşünmeyi sağlayabilme, etkili kararlar verebilme ve uygulama becerisi kazandırabilme, kişisel gelişimi sağlayabilme, güzel duygular kazandırabilme, sosyal gelişimi sağlayabilme, kelime hazinesini geliştirebilme, mana aktarımı yapabilme, yazma sanatlarının kullanılmasını sağlayabilme, hayal dünyasını geliştirebilme gibi nedenlerden dolayı şiir öğretiminin yapılmasını gerekli görmektedirler. Sınıf öğretmenlerinin şiir öğretiminin yapılma nedenlerine ilişkin bazı görüşleri aşağıda sunulmuştur:

K6: Dil eğitimi metinler ve şiirlerle yapılabilir. Çocuğun ana dilini öğrenebilmesi ve öğrendikten sonra geliştirebilmesi bir öğrenme aracı olan şiir ile mümkündür.

K8: Şiir ufkumuzu genişlettiği gibi ana dilimizin öğrenilmesi ve öğretilmesini sağlar. Dilimizin incelikleri şiir sayesinde nesilden nesile aktarılır.

K12: Okuma ve yazmada akışkanlığı, etkili ve güzel konuşmayı sağlayabilmek için şiir öğretimi yapılmalı hatta programdaki yeri daha da arttırılmalıdır.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine göre şiir öğretimi ile çocuklara birtakım olumlu duygu ve düşünceler kazandırılabilir. Şiirin çocuğun zihinsel, duygusal, ruhsal ve sosyal gelişimine katkı sağlayan etkili bir öğrenme aracı olma olduğu yönünde düşünceler belirlenmiştir. Bu doğrultuda ilgili öğretmen görüşleri aşağıda ifade edilmiştir:

E2: Şiir öğretiminin her öğretmen tarafından aksatılmadan yapılması gerekir. Şiir çocuklarda güzel duygular geliştirir, onları sakinleştirir. Onların sosyal ve kişilik gelişimlerinde önemli rol oynar.

K6: Şiir öğrencinin hafızasını geliştirdiği gibi söz söyleme sanatını da geliştirir. Anlatımda kolaylık sağlar. Çocuğun çevreye, doğaya, insana bakış açısı değişir.

E8: İnsan maddi yanının ötesinde duyguları olan bir varlıktır. Şiirde duygu yoğun olduğu için her insanın hayatının herhangi bir döneminde şiire ihtiyacı olacaktır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin şiir öğretim uygulamaları ile şiirin dil öğretimindeki rolüne ilişkin algılarını keşfetmektir. Bu amaç doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin şiir öğretim uygulamaları, şiirin dil öğretimindeki rolü ve şiir öğretiminin yapılma nedenlerine yönelik açık uçlu sorularla görüşleri ortaya çıkarılmıştır.

Sınıf Öğretmenlerinin Şiir Öğretim Uygulamaları

İlkokullarda sınıf öğretmenlerinin en sık yaptığı şiir öğretim uygulaması olarak öğrencilere hazır şiirlerin yazdırılması ve okutulması gelmektedir. Bunun yanında öğrencilere kısmen kendi şiirini yazma fırsatı da sunulmaktadır. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarında "Şiir yazar" kazanımına, ilkokulun tüm sınıflarında ise "Şiir okur" kazanımına yer verilmiştir (Meb, 2019). Akyol'a (2014, s.143) göre ilkokullarda şiir yazdırma çalışmasına geçmeden bol bol şiir okuma ve tartışma çalışması yapılmalıdır. Ediger (2002, s.4) şiir öğretiminde bütünselliği sağlamak için öğretmenler özenle seçtiği şiirleri öğrencilere yüksek sesle okur ve onların okumaya hazır olmalarını sağlar. Öğretilmesi kolay olmayan bir başka şiir uygulaması olarak üretken yazma becerisinin gelmektedir. Şiir yazma sürecinde önce anlam sonra şekil üzerinde durulmalıdır. Kaya'ya (2013) göre şiir, çocuğun duygu ve düşüncelerini açığa çıkarabileceği bir tür olmasına rağmen ilkokullarda en az önem verilen yazın türüdür. Sınıf öğretmenlerinin şiir yazma uygulamasını sadece hazır şiirlerin yazımı olarak görmemeleri, çocuğun yeteneklerini ortaya çıkaracak, duygu ve düşüncelerini aktarabilecek şiir yazma yöntemleri kullanarak çocuklarda şiir yazma zevki uyandırmaları gerekmektedir.

İlkokullarda sıklıkla yapılan şiir öğretim uygulamalarından bir diğeri şiir okuma ve şiir ezberleme uygulamasıdır. Sınıf öğretmenlerinin daha çok belirli gün ve haftalarda okul geneli yapılan törenlerde çocuklara şiir okuttuğu belirlenmiştir. Şiirin sadece belli günlerde okunması veya ezberlenmesi şiir öğretiminde beklenen bir anlayış değildir. Pudewa'ya (2016, s.7) göre şiir ezberlemek çocuklar için sadece doğal bir durum değil aynı zamanda kültürel olarak güçlü ve eğitsel olarak gerekli bir öğrenme süreci olarak değerlendirilmelidir. Calp'e (2020) göre öğrencilerin sevdiği bir şiiri okuması ve onu ezberlemeye çalışması öğrencilerin şiir okuma eğilimini olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir. Turan ve Gücüyeter'e (2005, s.202) göre çocuklara şiir zevki kazandırabilmek için onların ihtiyaç ve arzularına uygun şiirleri tercih etmek gerekmektedir. Çocuk hoşuna giden, zevk aldığı ve kendisinden bir şeyler bulduğu şiirleri okumak ve ezberlemek ister. Aksi halde şiir okumak ve ezberlemek çocuk için bir eziyete dönüşebilir.

Sınıf öğretmenleri, şiiri sadece ana dil öğretiminde değil diğer birçok disiplinde çocukların dikkatini çekme, güdüleme, motivasyonunu sağlama ve değerlendirme yapma gibi ders içi uygulamalarda bir öğretim aracı olarak kullanmaktadır. Saka'ya (2014, s.37) göre kalıcı öğrenmenin sağlanması, öğrencinin derse güdülenmesinin bir yolu da öğrenci düzeyine uygun şiirlerin sınıf atmosferine girmesiyle mümkün olacaktır. Çevik'e (2017, s.148) göre öğretme aracı olarak kullanılan uyaklı ve kafiyeli şiirler öğrenmeyi hızlandırır ve öğrenmede kalıcılığı sağlar. Ana dil öğretiminde şiir okuryazarlığı teşvik eder, duyguları geliştirir ve akran grupları arasında iletişim kurar (Liu, 2019, s.264; Mittal, 2016, s.52). Şiir, okuryazarlık öğrenimini kolaylaştırarak dil öğreniminde benzersiz bir olumlu etki oluşturmaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin yapmış olduğu şiir öğretim uygulamalarından bir diğeri şiir yazma ve okuma yarışmalarına öğrencilerin katılımını sağlamaktır. Millî Eğitim Bakanlığı Türkçe dersi öğretim programı'nda öğrencilerin şiir yarışmalarına katılımının teşvik edilmesi açıklamasına yer vermiştir (Meb, 2019, s.33). Bu tür etkinliklerle öğrencilerde şiir bilinci oluşturulmak istenmiştir. Locke (2013, s.288) motivasyonu ve özgüveni düşük öğrencilerin ilgisini uyandırmak ve sürdürmek için düzenlenen şiir yazma yarışmasının öğrencileri motive ederek sinerjik bir etki yarattığı ve dışsal bir motivasyon sağladığı sonucuna varmıştır.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre sessiz şiir okuma uygulaması ile çocukların hem okuma alışkanlığı kazanacağı hem de anlama becerisi üzerinde pozitif etki oluşturacağı belirlenmiştir. Öğrencilerin okuma alışkanlığı kazanmalarını sağlayan sessiz okuma uygulaması ile

okunan yazının daha çabuk kavrandığı ifade edilmiştir (Çelik, 2006, s.26). Günlük hayatta kendi kendine bir şeyler öğrenmek isteyen bireyin en sık başvurduğu okuma şekli sessiz okumadır (Öz, 2006, s.213). Sessiz okumanın diğer okuma türlerine göre anlama üzerinde daha büyük etkisi vardır (Akar, 2009, s.85). Sessiz okuma öğrencilerde okuma alışkanlığı oluşturduğu (Reutzel & Juth, 2014, s.40) gibi sessiz şiir okuma uygulaması ile okumanın alışkanlığa dönüşmesi ve anlama oranının artması beklenmektedir.

Sınıf öğretmenleri farklı şiir öğretim uygulamaları kullanarak şiir öğretimi yapmaktadır. Bu tür uygulamalar çocuklarda şiir bilincinin ve sevgisinin oluşmasında oldukça etkili olması beklenir. Sınıf öğretmenlerinin yaptığı şiir öğretim uygulamalarının Türkçe dersi öğretim programında yer alan şiir türüne ve açıklamalarına yönelik kazanımlara (Meb, 2019) dönük olduğu belirlenmiştir.

Şiirin Dil Öğretimindeki Rolü

Araştırma bulgularına dayanarak şiirin dil öğreniminin ve gelişiminin sağlanması yönünde büyük rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır. Artuç'a (2012, s.66) göre ritmik söylemler içeren şiirler dil edinme sürecinde etkili bir unsur olmaktadır. Çetinavcı ve Tütüniş'e (2012) göre ilkökul öğrencilerinin dil becerilerini geliştirmek için şiiri bir araç olarak tercih etmek öğrencileri orta ve ileri düzeyde motive etmektedir. Şiirin melodik ve akustik yapısı gereği dil öğretimine entegre etmek gerekmektedir. Di Sabato'ya (2017) göre diğer metin türlerinden farklı olarak şiirsel bir metin beklenmedik zorluklar sunabilmesine rağmen sesleri oluşturma, kelimeleri, deyimleri ve cümleleri şekillendirme, deneyimi kavramsallaştırma, söylemi yapılandırma ve diğer metinlerle ilişkilendirme gibi faydalar sağlayan mükemmel bir dil güçlendiricisidir. Killander'e (2011) göre yabancı dil eğitiminde şiir, öğrencilerin anlamalarını kolaylaştıracak ve öğrenme motivasyonlarını arttıracak etkin bir yazın türüdür. Gerek Türkçenin öğreniminde gerekse yabancı dil öğretiminde şiirin öğrenci üzerinde pozitif yansımaları olmaktadır.

Sınıf öğretmenleri, okuma, yazma ve konuşmada akıcılığın sağlanması için şiirin önemli bir etkisinin olduğunu belirtmişlerdir. Kaya (2013, s.63) okuma yazma öğretiminde şiirin yeri ve önemi üzerine yaptığı çalışmada çocuğun şiir yoluyla sesi kullanmayı, sese vurgu ve tonlama yapmayı ve akıcı okumayı öğrendiğini belirlemiştir. Newsome (2008, s.12) koro hâlinde tekrarlı şiir okuma uygulaması yaparak öğrencilerin hem okumalarında akıcılığı sağlamış hem de anlamada iyileşmeler olduğunu gözlemlemiştir. Reppert, (2014, s.63) gruplar halinde yüksek sesle şiir okuyan öğrencilerin düşük kaygılı bir ortamda metni birkaç kez tekrar etme fırsatı bularak akıcı konuşma becerilerini geliştirmede önemli bir kazanım elde edeceğini ifade etmiştir. Baydık ve diğerleri (2012) okuma güçlüğü çeken öğrencilere yönelik öğretmenlerin büyük çoğunluğu tekrarlı okuma yaparken çok az bir öğretmen grubu şiir gibi okuma materyali kullanarak akıcı okuma uygulaması yapmaktadır.

Sınıf öğretmenleri, şiirin dil öğretiminde duygu aktarımı yapabilmek için oldukça etkili bir rolünün olduğunu ifade etmişlerdir. Yıldırım'a (2012, s.110) göre şiir aracılığıyla duygu, düşünce ve hayaller derin anlamlar içeren sözcüklerle sunulur. İnsanlar şiire maruz kaldıkça aşk, hüzn, sevinç, korku, nefret, cesaret gibi duyguları tanıma ve bunlara tepki verme kapasiteleri de artmaktadır (Sreeja & Mahalakshmi, 2016, s.36). Altunbay ve Demir'e (2020, s.51) göre şiir çocuklarda duyguları kontrol etmeyi, estetik zevk uyandırmayı sağladığı ve hissettiği duyguların aktarımını zenginleştirdiği için şiirin sevdirilmesi ve okutulması büyük önem taşımaktadır. Elde edilen bulgular ve ilgili araştırmalar göstermiştir ki ana dili öğreniminin erken dönemlerinde çocukların birtakım olumlu duygu ve düşünce geliştirebilmesi, duygularını rahatça ifade edebilmesi için şiir önemli bir anlatma aracı işlevi görmektedir.

Sınıf öğretmenlerine göre şiirin ana dil öğretiminde en etkili yollarından biri de çocuklarda anlama ve anlatma becerilerini geliştirmesidir. Temel dil becerilerinden dinleme ve okuma anlamaya dönük, konuşma ve yazma anlatmaya dönük beceriler oluşturmaktadır. Suma (2020, s.430) ilkökul öğrencileri üzerinde yaptığı araştırma ile şiir okuma becerilerine sahip öğrencilerin anlatım yönü; telaffuz, tonlama, takdir, jest ve mimikler açısından oldukça iyi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Şiir, sadece öğrencilerin sözlü sözlü becerilerini geliştirmek için değil, aynı zamanda öğretme becerilerini geliştirmek için de kullanılabilir (Eka Mulatsih, 2018, s.127). Ayrıca öğretmen görüşlerine göre şiir yoluyla öğrenciler kelime dağarcığını geliştirerek hafızayı daha etkin ve verimli kullanmayı öğrenirler. Şiir çocukların algılarını, kelime hazinelerini geliştirerek büyük fayda sağlar (Meb, 2016, s.14). Çocukların hayal gücünü arttırmalarına, düşünce dünyalarını zenginleştirmelerine katkı sağlayacak şiirlere ders ve çalışma kitaplarında yer verilmesi gerekir (Şimşek, 2017, s.379). Şiir duygu, düşünce ve hayal içeren karmaşık

yapısıyla çocuğun düşünce yapısını geliştirerek kelime dağarcığının zenginleşmesini sağlar. Şiir, ana dil eğitiminde okuma, yazma, dinleme ve konuşmaya dönük anlama ve anlatma becerilerinin gelişimine önemli katkı sunar.

Şiirin ana dil öğretiminde yaptığı en önemli katkılardan bir diğeri konuşmayı geliştiren bir etkisinin olmasıdır. Benzer şekilde [Deepa ve Ilankumaran \(2018, s.623\)](#) şiirin iletişim becerilerini geliştiren bir araç olduğu ve öğrencilerin konuşma becerilerini geliştiren bir etki yarattığı sonucuna varmıştır. [Siaska'ya \(2017, s.11\)](#) göre şiir, öğrencilerin yaratıcı ve eleştirel düşünce gelişimini sağlayarak oldukça zengin bir kelime hazinesine kavuşmasını sağlar. Bu durumda kültüre özgü kelimeler ve spontan konuşmanın gelişimi sağlanmış olur.

Sınıf öğretmenleri, şiiri sadece ana dil eğitiminde değil birçok disiplinde bir öğretim aracı olarak görmektedir. Şiirdeki ifade zenginliği, benzetmelerin gücü, melodik ve kafiyeli yapısı öğrenmeyi kolaylaştırıcı etkiler yaratabilme potansiyeline sahiptir ([Komşu, 2017, s.11-12](#)). Şiirde geçen ifadelerle okuyucuya mesaj iletimi yapıldığı için birçok disiplin alanında anlamlı bir öğrenme-öğretme aracı olarak kullanılabilir ([Irmawati, 2014, s.44](#)). Dizelerinde ne anlatılırsa anlatılsın şiir mutlaka içinde bulunduğu toplumun kültürünü yansıtır ([Seçkin Polat, 2012, s.167](#)). Bu bağlamda yabancı dil öğretiminde kullanılan metin türlerinden olan şiirin bir kültür öğretim aracı olma özelliği bulunmaktadır.

Sınıf öğretmenlerine göre şiirin dil öğretimine doğrudan olduğu kadar dolaylı olarak da birtakım etkileri bulunmaktadır. Şiir öğrencilerin özgüvenini, toplumsal duyarlılığını geliştirerek etkili karar verme sürecine olumlu katkı sağlar. [Wilson \(2013, s.75\)](#) şiir yazmanın yaratıcılığı arttırması ve bütünleştirici düşünmeyi sağlaması yönünden olumlu etkiler oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar göstermiştir ki şiir etkili bir öğrenme aracı ve dil sevgisinin kazanılmasında en uygun edebî türlerden biridir. [Komşu'ya \(2017, s.6\)](#) göre şiir bir öğrenme aracı olarak eğitim etkinliklerinde kullanılması ile öğrencilerin zihinsel ve duygusal gelişimine olumlu katkı sağlanmaktadır. Bu ve benzeri araştırmalar göstermektedir ki şiirin ana dil eğitiminde doğrudan ve dolaylı olarak birçok rolü bulunmaktadır ve çocuk gelişiminde önemli bir yeri vardır.

Şiir Öğretiminin Yapılma Nedenleri

Şiirin dil öğretimindeki rolüne ilişkin elde edilen bulgularla şiir öğretiminin yapılma nedenlerine ilişkin elde edilen bulgular büyük oranda paralellik göstermektedir. Sınıf öğretmenleri şiir öğretiminin yapılma nedenlerini belirtirken ilk sırada ana dili eğitiminin yapılabilmesini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin kişisel gelişimini sağlayarak duygusal, zihinsel, sosyal gelişimlerine katkı sağlayabilmesi ve birtakım estetik duygular, ince düşüncelerin gelişebilmesi için şiir öğretiminin yapılması gerektiği ifade edilmiştir. [Dilidüzgün'e \(2015\)](#) göre şiirdeki ritim, ses tekrarı, kafiye gibi unsurlar öğrencinin kodlama yaparak öğrenmesini sağlamaktadır. [Khan'a \(2020, s.807\)](#) göre ana dil öğretiminde şiiri kullanmak telaffuzdan kelime dağarcığına, anlamadan anlatıma kadar öğrencileri sözlü ve yazılı olarak yetkin hale getirir. Öğrencilerin seviyelerine uygun seçilen şiirlerin sınıf atmosferini değiştirme ve doğal bir ortam içerisinde öğrenmeyi arttırma gücü vardır ([Çıraklı, 2019, s.68](#)). Estetik, eğlenceli ve duygu içeren hâliyle şiirin öğrencinin öğrenme sürecine ve gelişimine olumlu yansımaları olduğu sonucu çıkarılabilir.

Sınıf öğretmenleri öğrencilerin hayal dünyasını geliştirebilme, anlam aktarımı yapabilme, daha sakin bireyler olmasını sağlayabilme, etkili kararlar verebilme ve uygulama yetisi kazanabilmeleri için şiir öğretiminin yapılmasını gerekli görmüşlerdir. [Ainy \(2008\)](#) belirlenen kitleye uygun şiirler doğru ve sistematik bir şekilde uygulandığında hedeflere ulaşmanın daha kolay olduğunu gözlemlemiştir. Şiir düşünmenin en yoğun yaşandığı türdür ([Kaya, 2013, s.63](#)). Şiir duygu ve düşüncelerin estetik bir şekilde ifade edilmesinde kullanıldığı için başlı başına bir anlatım aracıdır ([Karadeniz, 2012, s.32](#)). Şiir ile çocuklar estetik duygu, algı ve sezgilerini geliştirir, dile ait incelikleri keşfeder ([Gündüz ve Şimşek, 2011, s.133](#)). Şiir, okuma becerisinin gelişimini sağladığı gibi okuma hızının artışına da önemli katkı sağlar. [Demir ve Duman \(2004\)](#) şiir okumanın öğrencilerin iç dünyalarını geliştirdiğini, okuma yazmada öğrencileri rahatlattığını ve okumayı sevdirdiğini ifade etmiştir. Bu araştırmadan ve ilgili araştırmalardan elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve çocuğun dil becerilerini geliştirmek ve çocukta birtakım olumlu duygu ve düşünceler geliştirmek amacıyla şiir öğretiminin yapılmasının gerekli görüldüğü belirlenmiştir.

Öneriler

- Araştırma ve ilgili alan yazındaki benzer çalışmalar şiirin ana dil öğretiminde önemli bir işlevinin olduğunu göstermiştir. Şiirin dil unsurları üzerindeki gücünü belirleyebilmek için

okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerine olan etkisi üzerine daha spesifik deneysel çalışmalar yapılabilir.

- Şiir, okuma, yazma ve konuşmada akıcılığın sağlanmasına olumlu katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda araştırmaya katılan öğretmenlerin ifade ettiği koro okuma, şiir günlüğü, akrostiş, nazire yapma, hikâyelendirme, eksik tamamlama gibi şiir öğretim yöntemlerinin eğitim öğretimdeki etkililiğini belirlemek için uygulamalı ve gözlemsel çalışmalar yapılabilir.
- Araştırma ile öğretmenlerin şiire yönelik ilgi ve beceri eksikliğinden dolayı yeterli düzeyde şiir yazma ve farklı şiir öğretim uygulaması yaptıramadığı belirlenmiştir. Bu bağlamda özellikle sınıf öğretmenlerinin şiire olan ilgi ve becerilerini arttıracak projeler ve hizmet içi eğitimlerle destek sağlanabilir.

KAYNAKÇA /REFERENCES

- Ainy, S. (2008). Poetry in the language classroom to assist in development of speaking skill. *ESL Journal*. <http://www.esljournal.org/289047413.html>. Erişim Tarihi: 19.09.2022.
- Akar, M. (2009). *Sesli ve sessiz okumanın anlamaya etkisi üzerine bir araştırma* (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Akyol, H. (2014). *Programa uygun Türkçe öğretim uygulamaları* (7. Bs.). Pegem Akademi.
- Altunbay, M. ve Demir, E. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının şiir türüne yönelik ilgileri. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 41-54.
- Artuç, S. (2012). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şiir metinlerinden yararlanma* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bayat, N. (2012). Türkçe ders kitaplarında yer alan şiirlerin şiirbilim açısından görünümü üstüne bir inceleme. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(1), 325-344.
- Baydık, B., Ergül, C., & Bahap Kudret, Z. (2012). Okuma güçlüğü olan öğrencilerin okuma akıcılığı sorunları ve öğretmenlerinin bu sorunlara yönelik öğretim uygulamaları. *İlköğretim Online*, 11(3), 778-789.
- Blake, J. (2009). Using the poetry archive in the English classroom. *English Drama Media*, (13), 24-28.
- Beth Solow, M. (1980). *Teaching poetry in elementary school*. Eric Number: ED198544. <https://eric.ed.gov/?q=speaking+and+poetry&pg=3&id=ED198544>
- Calp, M. (2020). Türkçe eğitimi ana bilim dalı birinci sınıf öğrencilerinin şiir ve şiir ezberlemeye ilişkin tutum ve eğilimleri üzerine bir çalışma. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(226), 345-370.
- Cemiloğlu, M. (2003). *Türk dili ve edebiyatı öğretimi*. Alfa Yayınları.
- Creswell, J. W. (2013) *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th edition), SAGE Publications, Inc., London.
- Coşkun, M. V., & Açık Önkaş, N. (2006). Fonetik laboratuvarı destekli edebiyat öğretimi. 6. *Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı*. 19-21 Nisan 2006, Kıbrıs.
- Covey, S. R. (2006). *The seven habits of highly effective people* (29th Ed.). (Trans. Osman & Filiz Nayır Deniztekin), Varlık Yayınları.
- Çelik, C. U. (2006). Sesli ve sessiz okuma ile içten okumanın karşılaştırılması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (7), 18-30.
- Çetinavcı, U. R., & Tütüniş, B. (2012). Making use of poems to teach English. *The Journal of Language Teaching and Learning*, 2(2), 75-88.
- Çevik, A. (2017). Dil öğretiminde edebî metin olarak şiir seçimi. *International Journal of Language Academy*, 5(2), 141-151.
- Çıraklı, M. Z. (2019). Mitosun mitos: Edebiyat ve eleştirinin doğası. *Pasajlar Edebiyat Dergisi Edebiyat Teori Özel Sayısı*, 1(2), 57-70.
- Deepa, D. D., & Ilankumaran, M. (2018). Teaching poetry enhances speaking skills-an analysis based on select poems. *International Journal of Engineering & Technology*, 7(4.36), 619-623.
- Demir, M. ve Duman, B. (2004). Şiir okumaya dayalı Türkçe öğretimi. *İlmî Araştırmalar Dergisi*, (17), 89-98.
- Dilidüzgün, S. (2015). Teaching Turkish as a foreign language through poetry: From words to worlds. *Bilig*, (75), 249-274.

- Di Sabato, B. (2017). *Poetry in translation as a tool for language learning* (Trans. Anna Aresi). MOSAICI Learned Online Journal of Italian Poetry; issue poetry in translation; issue poetry in translation directed by Anna Aresi. Section Essays.
- Dymoke, S., & Hughes, J. (2009). Bir şiir wiki kullanmak: Ortam, İngilizce öğretmen adaylarını dijital çağda şiir yazma ve şiir yazmayı öğretme konusunda mesleki öğrenmelerinde nasıl destekleyebilir? *İngilizce Öğretimi: Uygulama ve Eleştiri*, (8), 91-106.
- Eagleton, T. (2015). *Edebiyat nasıl okunur* (Çev. Elif Ersavcı) (2. Bs.). İletişim Yayınları.
- Ediger, M. (2002). Exploring poetry: The reading and writing connection. Education Resources Information Center. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED461827.pdf>
- Eka Mulatsih, M. V. (2018). Learning poetry as a strategy to develop students' teaching skills. *International Journal of Indonesian Education and Teaching*, 2(2), 120-128.
- Frey, A. L. (2017). Effects of a multimodal approach on ESL/EFL university students' attitudes towards poetry. *Journal of Education and Practice*, 8(8), 80-83.
- Glaser, B., & Culler, J. (Eds.). (2019). *Critical rhythm*. The Poetics of a literary life form. Fordham University Press.
- Gündüz, O., & Şimşek, T. (2011). *Anlama teknikleri 1: Uygulamalı okuma eğitimi el kitabı*. Grafiker Yayınları.
- Hühn, P. (2010). Plotting the lyric: Forms of narration in poetry. *Literator-Journal of literary criticism comparative linguistics and literary studies*. 31(3), 17-47.
- Irmawati, N. D. (2014). Understanding how to analyze poetry and its implication to language teaching. *International Journal of Studies in English Language and Literature*, 2(11), 35-45.
- Johnson Laird, P. N., & Oatley, K. (2022). How poetry evokes emotions. *Acta Psychologica*. 224(2022), 103506.
- Karadeniz, A. (2012). *Modern çözümleme yöntemlerinin şiir çözümleme becerisine etkisi ve şiir öğretiminde kullanılabilirliği* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kaya, M. (2013). Okuma yazma öğretiminde şiir. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 10(1), 49-96.
- Kekeç, İ. (2018). Based on his prose, Turgut Uyar's understanding of poetry and Turgut Uyar as a critic. *Academic Journal of Language and Literature*, 2(2), 212-229.
- Khan, S. (2020). Why and how to use a poem in ELT classroom. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 7(3), 803-809. <https://iojet.org/index.php/IOJET/article/view/807>
- Killander, C. C. (2011). Poetry in foreign language teaching: Aspects of a major challenge. *Lund University Sweden Proceedings of ICERI Conference*: 5618-5626.
- Komşu, U. C. (2017). Yetişkin eğitiminde bir öğretim aracı olarak şiirin rolü: Literatür taraması örneği. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14-1(27), 1-20.
- Kuru Gönen, S. İ. (2018). Implementing poetry in the language class: A poetry-teaching framework for prospective English language teachers. *Advances in Language and Literary Studies*, 9(5), 28-42.
- Liu, D. (2019). *The role and effect of poetryin reading for 5-8 years old* (Doctoral Thesis). Universite Toulousele Mirail, Toulouse. <https://tel.archives-ouvertes.fr/tel-02364991>
- Locke, T. (2013). The effects of a high-school poetry competition: A case study. *Changing English*, 20(3), 277-291. <http://dx.doi.org/10.1080/1358684X.2013.816534>
- Lockward, D. (1994). Poetry and teaching poetry. *English Journal*, 83(5), 65-70.
- Maroua, R. (2017). Understanding, appreciating and teaching poetry. *Journal of English Language and Literature*. 8(3), 1-3.
- Masbuhin, R. E., & Yu Liao, F. (2017). English teachers' desire to teach poetry: The impact of educational backgrounds, belief towards poetry and level of confidence. *Literature in Language Teaching*, 16(1), 21-36.
- MEB. (1981). Temel eğitim okulları Türkçe eğitim programı. *Tebliğler Dergisi*, 2098, 327-356.
- MEB. (2016). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı (1-8. sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayinevi.
- MEB. (2018). *Türkçe dersi öğretim programı (1-8. sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayinevi.
- MEB. (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (1-8. sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayinevi.
- Mittal, R. (2016). Poetry is language at its most distilled and powerful: Bringing poetry in language classes can make language understanding and communication skills better. *Linguistics and Literature Studies*, 4(1), 52-56.
- Newsome, K. E. (2008). Using poetry to improve fluency and comprehension in third-grade students. *Georgia Educational Researcher*, 6(1), 1-18.
- Nojournian, A. A. (2007). Reader oriented strategies for teaching poetry. *TELL*, 1(4), 119-136.
- Öz, F. (2006). *Uygulamalı Türkçe öğretimi*. Anı Yayıncılık.

- Pudewa, A. (2016). *Linguistic development through poetry memorization teacher's manual* (2. Ed.). February 2016, Institute for Excellence in Writing, L.L.C.
- Reppert, K. R. (2004). *Literature and the development of oral fluency: A study using poetry and children's literature an adults ESL instruction* (Master's Thesis). Iowa State University, Iowa.
- Reutzel, D. R., & Juth, S. (2014). Supporting the development of silent reading fluency: An Evidence-Based framework for the intermediate grades (3-6). *International Electronic Journal of Elementary*, 7(1), 27-46.
- Saka, F. Ö. (2014). Şiirle çocuklara yabancı dil öğretimi. *Dil Dergisi*, (164), 26-38.
- Seçkin Polat, Ö. (2012). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde şiire kültürel bağlamda uygulamalı bir yaklaşım* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Sever, S. (2013). *Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü*. Tudem Yayınları.
- Sever S. (1996). Tevfik Fikret ve çocuk şiirleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 29(1), 31-47.
- Siaska, N. (2017). Poetry as a means of developing future teachers-philologists' speaking skills. *Science and Education*, (4), 10-13.
- Silverman, H. L. (1996). The topology of spirituality in poetry therapy. *Journal of Poetry Therapy*, 10(2), 95-98.
- Sreeja, P. S., & Mahalakshmi, G. S. (2016). Emotion recognition from poems by maximum posterior probability. *Journal of Computer Science an Information Security*, (14), 36-43.
- Suma, M. (2020). Assessing expression in the poetry reading skills of elementary students. *International Journal of Language Education*, 4(3), 420-431. <https://doi.org/10.26858/ijole.v4i3.14658>
- Şimşek, Ş. (2017). Konuşma ve yazma etkinliklerinde şiir metinlerinin kullanımı. *Turkish Studies*, 12(34), 371-380.
- Temizyürek, F., & Balci, A. (2015). *Cumhuriyet dönemi ilköğretim okulları Türkçe programları*. Nobel yayıncılık.
- Tezgör, A. H. (2010). *Türk şiirinin Cumhuriyet'ten günümüze kadar geçirdiği biçim ve içerik değişimlerinin Türkçe ders kitaplarındaki yansımalarına eleştirel bir bakış* (Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Toraman, M. (2019). *The effect of rhyme table application on poetry writing attitudes of middle school students* (Master's Thesis). Kütahya Dumlupınar University Institute of Educational Sciences. Kütahya.
- Turan, L., & Gücüyeter, B. (2005). Çocuklar için yazılan her manzumeye şiir denir mi? *Atatürk Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 189-205.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2022). Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/>. Erişim Tarihi: 30 Haziran 2022.
- Wilson, A. (2013). A joyous lifeline in a target-driven job: Teacher's metaphors of teaching poetry writing. *Cambridge Journal of Education*, 43(1), 69-87.
- Xerri, D. (2012). Poetry teaching and multimodality: Theory into practice. *Creative Education*, 3(4), 507-512.
- Yıldırım, E. (2012). *Şiirin Türkçe eğitimindeki işlevi ve ilköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerin yerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Denizli.
- Yıldız, B., ve Taşkaya, S. M. (2021). Şiir yazma teknikleri ile uygulama önerileri. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 1(24 Kasım Öğretmenleri Günü Özel Sayısı), 80-106.